

## N:o 62. Yhdeksäntenätoista sunnuntaina kolminaisuuden päivästä.

Evank. Matt. 9: 1-8.

**Siihen aikaan astui Jeesus haahteen, meni jälleen toiselle puolen, ja tuli omaan kaupunkiinsa. Ja katso! hänen eteensä tuotiin halvattu, joka makasi vuoteella, jne.**

1. Tämän evankeliumin summa on se suuri, korkia uskonkappale: **syntein anteeksi annosta**, joka oikein ymmärrettynä tekee totisen kristityn, ja antaa ijankaikkisen elämän. Sentähden onkin tarpeellinen kaikella ahkeruudella ja lakkaamatta kristikunnassa teroittaa, että se puhtaasti ja selkiästi opittaisiin ja tarkoin ymmärrettäisiin; sillä tämä on kristittyin ainoa, korkein ja vaikein oppi, jossa meillä on kyllin oppimista kaikeksi elinajaksemme, ettei kenenkään tarvitse etsiä jotakin uutta, korkeempaa ja parempaa.
2. Mutta tämän oikein käsittääksemme, pitää meidän hyvin ja kohdallensa osaaman eroittaa kahdenlaista menoa eli vanhurskautta. Toinen on tässä maailmassa, jonka Jumala on säätänyt ja asettanut kymmenen käskyn toiseen tauluun, ja kutsutaan maailmalliseksi eli inhimilliseksi vanhurskaudeksi, ja on tarpeellinen siihen, että saatetaan täällä maailmassa yhdessä elää, ja nautita niitä lahjoja, joita Jumala on meille antanut. Sillä hän tahtoo tätäkin elämää hallituksi ja vietetyksi keskinäisessä rauhassa, hiljaisuudessa ja sovinnossa, että itsekukin tekee mitä hänen osaansa tulee, eikä kukaan rupee toisen virkaan, omaisuuteen eikä persoonaan. Sentähden on hän siihenkin luvannut siunauksen, 3 Moos. 18: 5 sanoen: **joka näitä tekee, hän elää niissä**; se on, joka maan päällä ja maailman edessä on hurskas, saa siitä sen edun, että menestyy ja kauvan elää.
3. Mutta päinvastoin, missä ei tätä tahdota tehdä, siihen on hän asettanut miekan, hirsipuun, teilin, veden ym, joilla käskyy hallita ja masentaa niitä, jotka eivät halua hurskaita olla. Mutta jollei näin käy, vaan koko maa käy pahaksi ja nurjaksi, ettei pyöveli saata hillitä, lähettää hän ruton, sodan tahi muut hirmuiset vitsaukset, kukistamaan ja hävittämään koko maata; niinkuin Juudalaisten, Kreikkalaisten, Roomalaisten ja muitten on käynyt: että nähtäisiin hänen tahtovan sellaista hurskautta pidetyksi ja käytetyksi, ja antavan sille runsaan siunauksen, vaan jollei niin käy, jälleen ottavan ja hävittävän kaikki.
4. Tämä on lyhykäisesti tämän maailmallisen vanhurskauden tarkoitus ja koko olento. Siihen tulee vielä, että sitä hyvin teroitettakoon, ja varoitettakoon kansaa, että jokainen siihen pitäytyisi ja ahkerasti halulla ja rakkaudella sitä tekisi, ettei häntä tarvitsisi siihen ahdistaa pakolla ja rangaistuksella. Mutta varoitus on siinä, että ensin pannaan Jumalan käsky ja vaatimus, sovitettuna itsekullekin säädylle maan päällä, siten kuin hän ne on asettanut ja eroittanut. Tätä kunnioitettakoon ja korkialle arvattakoon, ja siitä otettakoon halu sydäimestä mielellä tekemään, mitä itsekullekin säädysensä sopii. Esimerkiksi kuin hän sanoo: kunnioita isääs ja äitiäs, niin tulee itsekunkin lapsen, palvelijan, piian, alamaisen ym tämä sana ilolla osaksensa ottaa, eikä pitää mitään tavaraa maan päällä suurempana, vaan ajatella, sellaista tehdessään, olevansa puolittain, jos ei kokonansa paratiisissa, ainoasti sentähden, että sydämensä epäilemättä saattaa päättää: nyt tiedän sellaisen työn, elämän ja säädyn olevan oikian ja hyvän, ja Jumalalle sydämellisesti kelpaavan; sillä tässä on minulla hänen sanansa ja käskynsä varmana todistuksena, joka ei saata valhetella, eikä pettää minua.

5. Sillä eihän olekkaan vähin armo maan päällä niihin määriin päästä, että tämä on päätetty sydämissä, ja omatunto saattaa siihen nojata ja turvata. Ja ainoasti senkin tähden olisi armas evankeliumi kiitettävä, rakastettava ja kaikessa kunniaassa pidettävä, jos ei mitään muutakaan hyötyä ja hedelmää siitä olisi, kuin että se niin vakuuttaa ja vahvistaa meidän omantuntomme, kuinka me elämme ja olemme Jumalan suhteen.

6. Kuinka makasimme ennen eksesissä ja pimeydessä, kuin ei säkenekkään sellaista oppia meitä valistanut, ja annoimme johdattaa itseämme perkeleen nimessä, miten mikin valhesaarnaaja uneksui, haparoitsimme niin monia töitä, juoksimme sinne ja tänne, käytimme ja kulutimme hikemme, rahamme ja tavaramme niihin; milloin messuihin ja alttareihin, milloin luostareihin ja veljeskuntain asetuksiin, ja jokainen haparoitsi kuitenkin vakuutta saadakseen, miten hän Jumalaa palvelisi; eikä kuitenkaan kukaan siihen päässyt, vaan jäimme kaikki pimeyteen. Sillä ei siinä ollut Jumalaa, joka olisi sanonut: "Tämä kelpaa minulle," "tätä olen minä käskeny" jne. Mitä vielä! eivät he ole mitään muuta tehneet, nuot sokiät johdattajamme, kuin siirtäneet Jumalan sanan pois silmistämme, temmanneet meidän pois oikeista töistä, ja niitten sijaan joka nurkassa esiin tuoneet muita; siihen lisäksi kukistaneet ja ylenkatsoneet ne säädyt, jotka hän on asettanut, ikäänkuin ei hän osaisi niitä paremmin asettaa, tahi yhtä hyvin tehdä kuin mekin.

7. Sentähden älköön hellitettäkö yhä saarnaamasta semmoista Jumalan sanaa, joka ei kuormaa päällemme mitään erinomaisia, suuria raskaita töitä, vaan osoittaa juuri siihen säätyyn, jossa elämme, ettemme muuta etsisi, vaan pysyisimme siinä iloisella omallatunnolla, tietten sellaisilla töillä toimittavamme enemmän, kuin jos olisimme asettaneet kaikki luostarit ja pitäneet kaikki asetuskuntain säännöt. Sillä tähän asti on meitä pettänyt tuo töitten, takkein, kaljupäitten, jouhipaitain, paastoin, valviaisten, murhemuotoin, päänväännetten ja avojalkaisten suuri kiilto ja korskeus.

8. Se on meidän tyhmyytemme, että tuomitsemme työn muodon mukaan, ja kuin ei se kiillä joltain erinomaiselta, ei se muka kelpaa; emmekä narrit näe Jumalan liittäneen ja sitoneen sen kalliin tavaran, nimittäin sanansa, juuri sellaisiin vähiin töihin, että hän niinkuin sanottu on, on käskyynsä sulkenut kuuliaisuuden vanhempia kohtaan ja ne työt, jotka ulkonaisessa huoneellisessa ja kansalaisessa elämässä esiin tulevat, ja tahtoo sen niin otetuksi, kuin jos hän itse taivaasta ilmestyisi. Mitä tekisit, jos Kristus itse kaikin enkeleinensä näkyväisesti tulisi alas, ja käskisi sinun kotonas lakaista tupaa tahi pestä pataa? Kuinka autuaaksi lukisit itses, että tietäisit, miten ilon tähden menettelisit; et työn tähden, vaan että tietäisit sillä häntä palvelevas, joka on suurempi taivasta ja maata.

9. Jos tätä tarkattaisiin, ja sanalla kohdallensa asetettaisiin, ja ajateltaisiin, ettei tätä tahdo ja käske mikään ihminen, vaan juuri taivaan Jumala, kyllä kai me tasahyppyyn kohoisimme, ja niin pientä työtä, joksi sitä luetaan, mieluisemmin tekisimme, kuin mitään muuta suurimmalla rehellisyydellä ja vireydellä. Mutta ettei niin käy, se ei tule muusta, kuin että eroitetaan työt pois sanasta, eikä tarkasteta ja huolita Jumalan käskystä, vaan käydä tallustetaan sokeina, torkkuvina ihmisinä, luullen vain töistä olevan kysymystä. Ja kuin näin pidämme niitä vähäarvoisina, haemme ja kurkistelemme muita, niin laiskistumme ja ikävystymme, emmekä tee mitään rakkaudella, uskollisuudella ja kuuliaisuudella, emme liioin ota omantunnon asiaksi, jos jätämme sellaiset tekemättä, ja teemme lähimmäisellemme uskottomuutta, vahinkoa ja pahennusta, jolla kokoomme päällemme kaiken vihan, vaivan ja onnettomuuden.

10. Tämä olkoon siis yksi osa meidän oppiamme, että teroitetaan tätä ulkonaista vanhurskautta sekä varoituksella että uhkauksella, eikä sallita sitä halvaksi arvata; sillä joka tätä ylenkatsoo, se ylenkatsoo Jumalan ja hänen sanansa. Sentähden katsokoon kukin itseänsä, mitä hän on tahi mitä hänen tehdä tulee, ja mitä Jumala häneltä vaatii, olkoon se hallita ja käskää, tahi sitävastoin kuulla, palvella, työtä tehdä jne, että Jumalan tähden toimittaisi virkansa kaikella uskollisuudella, ja olisi vakuutettu Jumalan sitä suuremmaksi arvaavan, kuin jos hänellä olisi kaikkein munkkein työt ja pyhyys, jotka eivät vielä ole päässeet siihen määrään, että olisivat voittaneet sellaisen vanhurskauden, eivätkä kaikin menoinensa ja töinensä saata kerskata itseänsä pienenkään poikaisen tahi tyttären veroisiksi, joka Jumalan käskystä tekee lapsen tahi piian palvelusta. Oi, mikä onnellinen maailma meillä olisi, jos ihmiset tämän uskoisivat, ja itsekukin kohdaltansa pysyisi virassansa, pitäin aina Jumalan tahdon ja käskyt silmämääränänsä, silloin sataisi taivaasta kaikkinaista siunausta ja hyvyyttä, sen sijaan kuin meillä nyt on niin paljon vaivaa ja sydämmen kipua, jota haemme ja ansaitsemme.

11. Paitsi tätä ulkonaista hurskautta löytyy toinenkin hurskaus, joka ei satu tähän ajalliseen elämään maan päällä, vaan kelpaa ainoasti Jumalalle ja hänen edessänsä, ja johdattaa ja kätkee meidän toiseen tämän jälkeen tulevaan elämään. Sillä tuo edellinen ilmaantuu töistä, joita tämä elämä velkoo harjoitettaviksi ihmisten kesken, hallitusta ja alamaisia, naapureita ja lähimmäistä kohtaan, loppuukin tämän elämän kanssa, ja joka ei sitä tee, se ei menesty tässä elämässä. Mutta tämä kulkee ja kohoo ja liitelee yli kaiken, mitä maan päällä on, eikä liiku mihinkään töillä; sillä kuinka saattaa siinä töitä olla, kuin kaikki, mitä ruumis tehdä voipi ja töiksi mainittanee, jo sulkeupi toiseen vanhurskauteen.

12. Tämä on se, jota puhutellaan **Jumalan armoksi ja syntein anteeksi saanniksi**, josta Kristus puhuu tässä ja muissa evankeliumeissa, eikä ole mikään maallinen, vaan taivaallinen vanhurskaus; ei lähde se meidän töistämme ja voimistamme, vaan on Jumalan työ ja armolahja. Sillä ihmisvanhurskaus saa tosin vältetyksi rangaistuksen ja pyövelin, ja saa nauttia ajallista hyvää; mutta sitä ei se saa toimeen, että voittaisi Jumalan armon ja syntein anteeksi saannin. Sentähden, jospa vielä sekin meillä on, olkoon meillä tämänkin ohessa toinen paljoo korkeempi, joka Jumalan edessä kestää, vapahtaa synnistä ja pahasta omastatunnosta, ja asettaa kuolemasta ijankaikkiseen elämään.

13. Tämä onkin se ainoa kohta eli uskonkappale ja oppi, josta me ollaan ja mainitaan kristityiksi, ja joka rajoittaa ja eroittaa meidän kaikista muista pyhistä maan päällä; sillä heidän pyhyydellensä, erikoisharjoituksillansa ja kovalla elämällensä on toinen perustus ja luonto ym, toinen on töillä niissä säädyissä ja viroissa, jotka Jumalan sanalla ovat vahvistetut, jotka kuitenkin ovat paljoo korkeemmat ja paremmat tuota itsevalittua munkkipyhyyttä. Nämät tekevät kanssa pyhän säädyn, että sellaisia ihmisiä kutsutaan hurskaiksi, jotka tekevät mitä heidän tulee, ja semmoista täytyykin jokaisen kiittää. Mutta ei mikään näistä tee kristittyä, vaan ainoasti se, että hän käsittää uskolla tämän pääkappaleen, ja tietää istuvansa armon valtakunnassa, jossa Kristus on ottanut hänen siipeinsä alle, ja katkeematta antaa hänelle synnit anteeksi. Joka etsii jotain muuta, tahi ottaa toisin menetelläksensä Jumalan kanssa, se tietäköön, ettei hän ole mikään kristitty, vaan on Jumalan hylkäämä ja kirooma.

14. Sentähden tarvitaan siihen taitoa ja ymmärrystä, että osataan käsittää ja pitää tätä vanhurskautta, ja omassatunnossa Jumalan edessä sitä oikein eroittaa kaikesta ulkonaisesta vanhurskaudesta. Sillä tämä on, niinkuin sanottiin, kristittyin viisaus, mutta niin korkia ja

suuri, ettei kaikki armaat apostolitkaan taida sitä kyllin selittää; ja sille tapahtuu kuitenkin se onnetoin kiusa, ettei mikään taito ole muka niin pian opittu, kuin tämä. Ei ole sen korkeempaa saarnaa, kuin armosta ja syntein anteeksi annosta; kuitenkin olemme niin ylimielisiä, että, kuin joku sitä on kerrankin kuullut tahi lukenut, on hän kohta sen osaavanansa, ja on paikalla valmis mestari eli tohtori, etsii sitte jotain korkeempaa, juurikuin olisi hän jo kaikki toimittanut, ja tekee uusia lahkoja ja seuroja.

15. Minä olen itsekin varsin monta vuotta sitä opetellut, ja kaikella ahkeruudella teroittanut, enemmän kuin yksikään niistä, jotka luulevat sen taitavansa, saarnaamisella, kirjoittamisella, lukemisella jne, enkä kehtaa vielä kerskata mistään taiturillisuudesta, vaan on syy iloitakseni, että saan opetuslapsena olla niitten kanssa, jotka sitä vasta alkavat opetella. Minun täytyy sentähden varoittaa ja muistuttaa kaikkia, jotka mielellänsä tahtovat kristityitä olla, sekä opettajia, että oppilaita, että varovat itseänsä sellaiselta luulolta ja kiusalta, ja tietävät tämän olevan vaikeimman, korkeimman konstin, mitä maan päällä olla saattaa; niin että pyhän Paavalinkin täytyy tunnustaa ja sanoa, 2 Kor. 9: 5, tämän olevan sanomattoman lahjan, se on, jota ei sanoilla käy uskottaminen ihmisiin, että sen niin korkiaksi ja kalliiksi arvaisivat, kuin se itsessänsä on.

16. Syy on se, ettei järki jaksaa kohota ylemmä ulkonaista töittensä hurskautta, eikä ymmärtää uskon vanhurskautta; vaan jota korkeempi ja viisaampi se on, sitä enemmän riippuu se töissä, ja helaa perustua niihin. Eikä kukaan ihminen saata, kiusausten, tuskain ja ahtaan omantunnon ahdingoissa olla niihin ja näihin töihin hairahtamatta, niitten päällä levätäksensä ja seisoaksensa. Silloin koperoitaan ja luetellaan juuri monia töitä, joita mielellä tahdottaisiin tehdä, tahi olla tehneenä; ja kuin ei mitään löydetä, rupee sydän vapisemaan ja epäilemään. Tämä ottaa niin lujalle, että nekin, joissa on usko, ja jotka tuntevat armon eli syntein anteeksi saannin, voivat tuskin vaivoin siitä päästä, ja täytyy heidän jokapäivä sotia sitä vastaan. Lyhyesti, se on kaikesta ihmismielestä ja ymmärryksestä, taidosta ja voimasta mahdotointa, kohota maallisesta vanhurskaudesta, ja sisäytyä tähän pääkappaleeseen. Ja vaikka siitä paljonkin kuullaan ja puhua osataan, pysyy kuitenkin se vanha luulo ja myötäsytynyt saasta jälellä, joka tahtoo omia töitensä Jumalalle esitellä, ja ne asettaa autuuden perustukseksi. Sellaista sattuu, sanon minä, niille, jotka ovat kristityitä ja sotivat sitä vastaan; tuo toinen luokka viisastelijoita ja koettelemattomia henkiä makaa siinä aivan upoksissa.

17. Sentähden on tämä oppi niin käsitettävä, että hurskautemme Jumalan edessä yksin ja ainoasti pannaan syntein anteeksi saamiseen. Niin on meidän siis irti kiskoutuminen itsestämme ja kohoominen ylitse järjen, joka väittää kanssamme, ja esille vetää sekä synnit että hyvät työt, ja niin korkialle kiipeeminen, ettei katsota, ei syntiä, eikä hyviä töitä, vaan perustaudutaan ja uppoonnutaan tähän uskonkappaleeseen, niin ettei meille enää muuta näy eikä kuulu. Ikään niin, että asetetaan armo eli syntein anteeksi anto sekä syntiä, että hyviä töitäkin vastaan, ja suljetaan ulos kaikki ihmisvanhurskaus ja pyhyys. Niin jakaupi siis ihminen näihin kahteen hallitusmenoon: ulkonaisesti olkoon hän tässä elämässä hurskas ja tehköön hyvää ym. Mutta tämän elämän piirin ulkopuolella, milloin mieli asioida Jumalan kanssa, hän tietäköön, ettei häntä tässä auta, ei pyhyys, ei pahuus. Ja vaikka kohta tuntee syntiä, joka rasittaa omaatuntoa, ja laki vaatii hyviä töitä, ettei hän sitä ensinkään kuule, ei näe, vaan vastaa rohkiaasti: jos minulla on syntiä, on Kristuksella anteeksi antamusta; jopa, minä istun juuri sillä istuimella, johon synti ei ulotu.

18. Sillä meidän tulee kuvailla Kristuksen valtakunta ihanaksi, suureksi holviksi eli katoksi, joka on joka taholta levitetty ylitsemme, ja peittää ja varjelee meidät Jumalan vihalta; aivan suureksi, avaraksi taivaaksi, jossa sula armo ja anteeksi antamus loistaa, täyttäin maailman ja kaikki tyynni, niin että synnit sitä vastoin ovat tuskin kuin säkene suuren aavan meren rinnalla; ja vaikka ne ahdistavatkin, eivät saata ne kuitenkaan vahingoittaa, vaan täytyy niitten hajota ja sulaa armon edessä. Joka tämän taitaisi, olishan se toki mestari; vaan meidän täytyy kaikkein nöyrtyä, eikä hävetä sitä opetella kaiken elinkautemme.

19. Sillä jos luontomme tietää ilmituoda ainoankin synnin, osaa se siitä tehdä kuorman, taivasta raskaamman: sitte liehtoo perkelekin sekaan, ja tekee säkeneestä valkian, joka täyttää taivaan ja maan. Tässä on astuttava vastakkain, ja rohkiasti päätettävä: vaikka synti olisi vielä suurempi ja raskaampi, on kuitenkin tämä uskonkappale paljoa korkeempi, avarampi ja suurempi, joka ei ole puhuttu eikä perustettu yhdenkään ihmisen omasta viisaudesta, vaan tulee siltä, **joka käsittää ja pitää vaaksallansa taivaat ja maan**, niin kuin Esaiaas profeetta sanoo luvussa 40: 12. Näihin alimmaisii ilmoihin, tänne maan päälle jääköön sekä pahuuteni että pyhyiteni, sillä ne koskevat elämäni ja töitäni; vaan tuolla ylhäällä on minulla toinen tavara, joka on näitä molempia suurempi, siellä istuu Kristus ja pitää minut sylissänsä, peittää minut siivillänsä ja sulalla armolla varjoopi.

20. Mutta sanot: "entä kuin minä jokapäivä tunnen syntiä, ja omatunto tuomitsee minua ja esille tuo Jumalan vihaa?" Vastaus. Sentähdenpä sanonkin, että tietäköön kristillisen vanhurskauden ei muuta nimenomaan olevan, kuin syntein anteeksi antamusta; se on, sellaista valtakuntaa ja menoa, joka liikkuu ihan synneillä ja niin runsaalla armolla, että se ottaa pois kaiken vihan.

21. Sillä sentähden mainitaan sitä syntein anteeksi antamiseksi, että me Jumalan edessä olemme totisia syntisiä, eikä meissä ole muuta kuin sulaa syntiä, vaikka oliskin meillä kaikki ihmisvanhurskaus. Sillä missä hän synnistä puhuu, siinä täytyy olla oikeita, suuria syntejä; niinkuin anteeksi antaminenkaan ei ole leikkiä, vaan suoraa toden tekoa. Sentähden jos katsahdat tätä uskonkappaletta, on sinulla siinä molemmat: synti nielee kaiken pyhytes, kuinkakin hurskas lienet maan päällä; toissapäin, anteeksi antaminen poispoistaa kaiken synnin ja vihan; niin ettei syntis saata syöstä sinua helvettiin, eikä hurskautes kannattaa taivaaseen.

22. Kuinka sentähden perkele ahdistaa omaatuntoa, ajaaksensa sydäntä epäilykseen, ja sanoo: "olethan itsekin opettanut, että meidän tulee olla hurskaita"; silloin vastaa vain urhoollisesti ja sano: niinpä niinkin, että syntinen olen, sen kyllä hyvin ennestään tiedän, sillä tämä uskonkappale, jota puhutellaan syntein anteeksi antamiseksi, on sen minulle aikaa opettanut. Maailman edessä tahdon kyllä olla hurskas ja tehdä mitä jaksan; mutta Jumalan edessä tahdon mielelläni olla syntinen, enkä muuksi kutsuttaakkaan, että tämä uskonkappale totena pysyisi: muutoin ei olisi se anteeksi antamus, eikä armo, vaan päinvastoin mainittava vanhurskauden ja oman ymmärrykseni kruunuksi. Sentähden, vaikka kohta en mitään muuta tunne, kuin paljo ja suuria syntejä, eivät ne kuitenkaan enää syntejä ole, sillä minulla on niitä vastaan kallis vastin ja rohto, joka ottaa pois synnin voiman ja myrkyt, ja vielä kuolettaa sen; se on sana: **anteeksi antamus**, jonka edessä synti tyhjään raukee, niinkuin sänki, johon valkia pääsee. Muutoin ei auta mikään työ, ei mikään kärsiminen, eikä mikään tuska vähintäkään syntiä vastaan. Sillä ilman tätä anteeksi antamusta on ja pysyy paljas synti, joka meidät tuomitsee.

23. Sentähden tunnusta nyt tämä uskonkappale rohkiasti täydellä tunnolla ja päätöksellä: maailman edessä lienen kyllä hurskas ja tehnen kaikki, mitä minun tulee; mutta Jumalan edessä ei ole se muuta kuin sulaa syntiä, tämän uskonkappaleen tähden. Senpätähden olen minä syntinen, jolla on anteeksi antamus, ja joka istuu sillä istuimella, jossa sula armo hallitsee, niinkuin Ps. 116: (Ps. 117: 2) sanoo. Muutoin olisin yhdellinen syntinen kuin Juudas, joka näki ainoasti syntinsä, eikä yhtään anteeksi antamusta. Mutta oikiat kristityt, jota enemmän he näkevät syntiä itsessänsä, sitä korkeemman ja suuremman armon näkevät he päällänsä ja ympärillänsä sanassa annetuksi ja vuodatetuksi.

24. Niin opi siis pitämään tätä uskonkappaletta suurena ja avarana, niin lavalta kuin Kristus ulottuu ja hallitsee, että sen korkialle ja lavalle koroittaisit yli kaikkein kappalten taivaassa ja maan päällä. Sillä niinkuin sana laukuilee yli kaiken sellaisen, samoin lentäköön uskokin, joka käsittää sanan sydämmeen ja siihen pitäypi, yli synnin, omantunnon, kuoleman ja perkeleen. Arveleppas siis, millinen ihminen kristitty kuitenkin on, joka on Herra yli perkeleen ja kuoleman, ja jonka edessä synty on kuin kuiva lehti. Ja koettele tässä itseäs, minkäverran tätä taidat, ja onko se niin halpa ja helppo konsti, kuin koettelemattomat henget luulevat; sillä jos tämän taitaisit ja uskoisit, ei totta olisi kaikki onnettomuus, kuolema ja perkele mitään. Mutta koska vielä niin paljon ottelet synnin kanssa, pelkää ja vapiset kuolemaa, helvettiä ja Jumalan tuomiota, niin nörenny nyt, ja anna sanalle kunnia, tunnustaen olevas vielä tätä käsittämättä.

25. Lyhyeltä: menköön kukin omaan poveensa, siellä löytää hän väärän kristityn, joka arvelee asian tietävänsä, ennenkuin on siitä ensimmäiset aakkosetkaan oppinut. Kyllä se on pian kuultu, luettu ja sanoiksi saatu, mutta saada sitä harjoitukseen ja liikkeelle, että se elää meissä ja omatunto saattaa siihen perustua ja uskaltaa, se ei ole ihmistaito. Sentähden sanon ja varoiton, että ne, jotka tahtovat kristityitä olla, aina siinä liikkuisivat, sitä ehtimiseen märehäisivät, teroittaisivat ja tyrkyttäisivät, että kuitenkin sen makuun päästäisiin, ja niinkuin pyhä Jaakob sanoo 1: 18, oltaisiin uutiset hänen luomistansa. Sillä semmoinen siihen pääseminen, että sitä täydellisesti ymmärrettäisiin, ei aikoihin tule tässä elämässä, koska ei armaat apostolitkaan, jotka olivat täynnä henkeä ja uskoa, saaneet sitä edemmälle.

26. Tämä olkoon ensiksi sanottu siitä, mikä kristillinen vanhurskaus on, ja missä se osoittaa itsensä. Jos nyt vielä kysyt: mistä se tulee, eli millä se on toimitettu ja ansaittu, niin vastaan: siitä se tulee, että **Jeesus Kristus**, Jumalan Poika, on astunut taivaasta, tullut ihmiseksi, kärsinyt ja kuollut meidän synteimme puolesta. Tämä on syy, keino ja tavara, jonka kautta ja tähden syntein anteeksi antamus ja Jumalan armo on meille lahjoitettu; sillä sellainen tavara ei tule meille ilman välikeinota ja ansiota. Mutta että me kaikki, syntyneinä synnissä ja Jumalan vihollisina, emme ole muuta ansainneet kuin ijankaikkisen vihan ja helvetin, niin että kaikki, mitä meillä on ja mitä me voimme, on kirottua, emmekä tiedä mitään apua eli neuvoa siitä päästäksemme; sillä synty on niin raskas, ettei yksikään luotu voi sitä sammuttaa, ja viha niin suuri, ettei kukaan jaksanut sitä masentaa eikä sovittaa; sentähden täytyi toisen miehen astua meidän sijaamme, nimittäin Jeesuksen Kristuksen, Jumalan ja ihmisen, ja kärsimisellensä ja kuolemallansa synnin edestä täysi tehdä ja maksaa. Tämä on sitävarten annettu ja meidän tähtemme kulutettu lunastushinta, jonka kautta synty ja Jumalan viha on sammutettu ja pois otettu, Isä sovitettu ja meille ystäväksi tehty.

27. Tämän tietävät ja uskovat vain kristityt, ja siinä he erkaantuvat kaikesta muusta uskosta ja Jumalan palveluksesta maan päällä. Sillä Juutalaiset, Turkkilaiset, väärät kristityt ja tekopyhät kerskaavat kanssa, että Jumala on laupias, eikä ole ainoatakaan ihmistä maan päällä, joka ei tiedä puhua Jumalan armosta; mutta siinä kuitenkin he kaikki puuttuvat, etteivät saa yhtään armoa ja syntein anteeksi antamusta. Se sen tekee, etteivät he raukat tiedä, miten siihen tullaan; se on, heillä ei ole sitä tavaraa, jossa se makaa salattuna, ja josta se vuotaa; vaan rynnistävät sokeudessaan, ja pyytävät toimittaa sitä töillensä, kovalla elämällensä ja omalla pyhyydellensä, jolla tekevät ainoasti Jumalan vihan ja armottomuuden raskaammaksi.

28. Sentähden on tarpeellinen, että opimme Herraa Jeesusta Kristusta oikein tuntemaan, omistamaan ja pitämään. Sillä se pysyy vahvana, että ilman Kristusta ja ulkona Kristuksesta ei saata kukaan Jumalan eteen tulla, eikä löytää yhtään armoa eli anteeksiantamusta pienimmästäkään synnistä. Sillä että olet syntinen, ja semmoisena lakkaamatta pysyt, niin on omatuntos esissä ja tuomitsee sinut, esille tuopi Jumalan vihaa ja rangaistusta, ettet saa nähdyksi vähintäkään armoa. Mutta että se sinulle anteeksi annetaan, sitä et, kuten sanottu on, tapaa omassa povessas, etkä taida mitään esille tuoda, jolla makson tekisit, jonkatähden Jumala katsahtaisi sinua ja pyyhkisi pois syntiluettelos. Mutta jos omistat itselles Kristuksen siksi, joka on sijaas astunut ja syntis päällensä ottanut ja itsensä sinulle kaikin asioinensa ja lahjoinensa antanut; silloin ei mikään synti voi mitään sinua vastaan. Jos minä olen syntinen, onpa hän kuitenkin pyhä, ja Herra yli synnin, kuoleman, perkeleen ja helvetin, ettei mikään synti voi minua vahingoittaa, sillä hän on minulle lahjoitettu vanhurskaudeksi ja autuudeksi.

29. Niin on meillä sula armo ja kaikkein syntein anteeksi antamus, mutta ei missään muualla, kuin tämän ainoan Kristuksen kautta ja hänessä, ole se etsittävä ja saatavana. Joka siis jollakin työllä tulee Jumalan eteen, että hän sitä katsahtaisi ja joksikin kelvoksuksi armon saamiseksi, se juoksee päänsä mäsäksi, ja armon sijaan kuormaa päällensä pelkkää vihaa. Sentähden näet, että kaikki muut keinot ja tiet ovat kiroituja ja perkeleen oppia, joilla ihmisiä viedään ja osoitetaan omiin töihin, tahi muitten pyhyyteen ja ansioon; joltisia ovat pyhään esimerkit, kovan elämän ja asetusmenon pitäminen, paljon kärsiminen ja pitkältä itseänsä rankominen ym. Niinkuin nekin ovat tehneet, jotka ovat ihmisiä kuoleman hädässä lohduttaneet ja kehoittaneet "mielellensä kärsimään kuolemaa synteinsä edestä." Sillä sehän on Herran Kristuksen kieltämistä, jopa pilkkaamista ja häväisemistä, kuin joku rohkenee jotain muuta synnin eteen panna, ja itse kärsiä synnin edestä, juurikuin ei Kristuksen veri kelpaisi yhtä hyvin kuin meidän kärsimisemme ja täydeksitekemisemme, tahi niinkuin ei hänen verensä olisi kyllä kaikkia syntejä maan päältä pois pyyhkimään.

30. Jos siis mielit synnistä vapaaksi päästä, jätä sikseen töitten ja täydeksitekemisen etsiminen ja Jumalan eteen kantaminen, ja konttaa ainoasti Kristuksen alle ja Kristukseen, niinkuin siihen, joka on syntis sinulta ottanut ja itse päällensä sälyttänyt, niin ettei sinun enää tarvitse niitten kanssa taistella, eikä mitään tehdä; sillä hän on **se Jumalan karitsa**, sanoo Johannes 1: 29, **joka pois ottaa maailman synnit**; eikä ole yhtään **muuta nimeä taivaan alla**, niinkuin Pietari Ap. Tek. 4: 12 sanoo, **jossa meidän on autuaaksi tuleminen**. Sentähden olemmekin me kristityitä, että omistamme hänet kaikin ansioinensa ja lahjoinensa, vaan ei suinkaan meidän tekemisestämme ja töistämme, jotka tosin saattavat tehdä pyhän Karteusi-, Fransiskaani-, tahi Augustiini -munkin, ja antaa kuuliaisen ja

paastoojan nimen, vaan eivät ikipäivinä saata kristityitä tehdä. Katso, tämä on toinen asia, joka sattuu saarnaan tästä uskonkappaleesta.

31. Kolmanneksi: miten eli millä omistetaan meille sellainen vanhurskaus, että saamme tämän Kristuksen ansaitseman tavaran? Tässäkin varulla oltakoon, että osattaisiin oikiaa tietä, eikä jouduttaisi sinne, mitä entisiin aikoihin muutamat vääräuskoiset, ja vielä nytkin monet villihenget ovat esitelleet, ja luulleet Jumalan tekevän heidän suhteensa jotain erinomaista, itsekutakin kohtaan menettelevän erinomaisella valolla ja salaisella ilmoituksella sisällisesti sydämessä, ja antavan (heille) Pyhän Hengen; juurikuin ei tarvittaiskaan mitään puustainta, kirjoitusta tahi ulkonaista saarnaa. Meidän tulee siis tietää Jumalan niin asettaneen, ettei kukaan pääse Kristuksen tuntemiseen, ja hänen ansaitsemattomaan anteeksi saamiseensa, eikä saa Pyhää Henkeä ilman ulkonaista yhteistä keinoa; vaan hän on sulkenut tämän tavaran suulliseen sanaan eli saarnavirastoon, eikä mieli toimittaa sitä loukossa tahi salaisesti sydämessä, vaan tahtoo sen julkisesti jaetuksi ja huudetuksi ihmisten keskuudessa, niinkuin Kristus käskee Mark. 16: 15: **menkäätkä kaikkeen maailmaan ja saarnatkaat evankeliumia kaikille luoduille** jne.

32. Tätä hän tekee sitä varten, että varmaan tiettäisiin miten ja missä sellainen armo on etsittävä ja saatava, että kristikunnassa pidettäisiin yhdellinen tapa ja järjestys, eikä kukaan omiansa esiin vetäisi, eikä vaeltaisi omain ajatustensa jälkeen, ettei pettäisi itseään ja muita; joten muutoin varmaan kävisi. Sillä kuin emme saa ketään sydämeemme katsotuksi, kerskailisi jokainen Pyhästä Hengestä, ja esiin toisi omia ajatuksiansa hengellisinä ilmoituksina, Jumalan muka erinomaisella tavalla opettamina ja ilmoittamina, ettei kukaan tietäisi, ketä, tahi mitä hän uskoisi.

33. Niin sulkeupi tämäkin asia, nimittäin ulkonainen sana eli saarna kristikunnassa, syntein anteeksi saamisen ja kristillisen vanhurskauden käsittämiseen, niin että se on se tähdystin ja välikeino, jonka kautta Kristus ja hänen armonsa meille julkaistaan ja esille pannaan, tahi helmaan lasketaan, jota ilman ei kukaan tätä tavaraa koskaan näkisi. Sillä mistä saatettaisiin tietää, ja kenen ihmisen sydämeemme se koskaan astuisi, että Kristus, Jumalan Poika, on meidän tähtemme taivaasta tullut, meidän edestämme kuollut ja noussut kuolleista, ansainnut ja lahjoittanut meille syntein anteeksi antamuksen ja ijankaikkisen elämän, ellei hän julkisesti sitä julistaisi ja saarnauttaisi? Ja vaikka kohta hän kärsimisellensä ja kuolemallansa on ansainnut meille tämän tavaran, ei voisi kuitenkaan kukaan siihen päästä, eikä sitä käsittää, jollei hän antaisi kanssa sitä sanan kautta tarita, esitellä ja kotiamme tuoda; vaan kaikki olisi turhaa, mitä hän siihen on kuluttanut ja työtä tehnyt, eikä muuta kuin kallis, suuri tavara, peltoon kätkeytynä, jota ei kukaan tietäisi etsiä, eikä hyödyksensä käyttää.

34. Sentähden olen aina niin opettanut, että ennen kaikkia olkoon ensiksi suullinen sana saapuvilla, ja sitä korvin käsitettäköön, jos Pyhän Hengen mieli tulla sydämeemme, joka sanalla ja sanan kautta valaisee sydämen ja vaikuttaa uskon; niin että usko ei tule, eikä ole kestäväinen muutoin kuin evankeliumin kuulemisen ja ulkonaisen saarnaamisen kautta, jonka voimasta se sekä alkaa että kasvaa ja vahvistuu. Sentähden älköön sitä suinkaan ylenkatsottako, vaan pidettäköön se kaikessa kunniassa, mielellänsä siinä liikuttakoon, ja lakkaamatta sitä teroitettakoon ja tyrkytettäköön; sillä ei se koskaan ilman hyödytystä ole eikä pääse koskaan kyllin ymmärretyksi ja opituksi. Ja varokoon itseänsä jokainen niistä häpeemättömistä hengistä, jotka pitävät sen niin huonossa arvossa, juurikuin ei se olisi tarpeellinen eikä hyödyllinen uskoon; taikka ovat sen niin pian oppineet, ja siihen



kyllästyneet, siksi että viimein luopuvat siitä, eivätkä pidä jälellä mitään uskosta ja Kristuksesta.

35. Katso, tässä on sinulla kaikki, mitä koskee tähän uskonkappaleeseen kristittyin vanhurskaudesta, joka osoittaa itsensä Kristuksen kautta meille lahjoitetusta, ja uskolla sanan kautta ja sanassa omaksi otetussa syntein anteeksi antamisessa, puhtaasti ja vapaasti ilman mitään omia töitämme. Ei kuitenkaan niin, ettei kristityn tulisi ja täytyisi hyviä töitä tehdä; vaan niin, ettei niitä sotketa, eikä sekoiteta uskon oppiin, eikä peitetä sillä häpiällisellä luulolla, että ne vaikuttavat jotakin vanhurskaudeksi Jumalan edessä, jolla saastutetaan ja turmellaan sekä töitten että uskon oppi. Sillä siinä on kaikki voima ja mehu, että tämä uskonkappale pidetään puhtaana ja ehiänä, eroitettuna kaikista meidän töistämme. Mutta meidän kerran saatuamme tämän vanhurskauden, seuratkoot sitte työtkin, ja jääkööt tänne maan päälle, tekemään ja aikoihin saamaan maailmallista vanhurskautta, ja niin molemmat oikein liikkukoot, mutta kumpikin erittäin omassa menossansa ja arvossansa: toinen Jumalan edessä uskossa, yli ja ennen kaikkia töitä; toinen rakkauden töissä lähimmäistä kohtaan; niinkuin ennenkin olemme kyllä puhuneet.

### **Vallasta maan päällä päästää synnistä.**

36. Fariseukset tiesivät hyvin kyllä Jumalalle yksin tulevaksi toimeksi antaa synnit anteeksi. Sentähden pitivät he Kristuksen Jumalan pilkkaajana, joka niinkuin ihminen tahtoi antaa synnit anteeksi. Kaksi on tapaa antaa synnit anteeksi: ensimmäinen on ajaa synnit sydämestä ja vuodattaa siihen armo. Toinen on julistaa synnin päästö; tämän tekee toinen ihminen toiselle. Mutta Kristus tekee tässä molemmat. Sydämmeen hän antaa Hengen, ulkonaisesti hän julistaa sitä sanalla. Ja tämä on sisällisestä päästöstä julistamista ja julkista saarnaa.

37. Tämä valta on kaikilla ihmisillä, jotka ovat kristityitä ja kastetut. Sillä niin he Kristusta kunnioittavat, ja heidän suuhunsa on laskettu sana, niin että he, koska tahtovat ja koska ikään tarve vaatii, taitavat ja saavat sanoa: katso, ihminen! Jumala tarjoo sinulle armoa, antaa sinulle kaikki syntis anteeksi; ole hyvässä turvassa, syntis ovat sinulle anteeksi annetut; se vain usko, niin se sinulla on! Tämä ääni ei ole lakkaava kristittyin kesken viimeiseen päivään asti: sinun syntis ovat sinulle anteeksi annetut, ole iloinen ja hyvässä turvassa! Sellaista on aina kristityn suussa, ja käyttää julkisesti sitä sanaa, jossa synnit anteeksi annetaan. Näin ja tällä tapaa on kristityillä valta syntiä anteeksi antaa. Siis, jos sanon sinulle: sinulle ovat syntis anteeksi annetut, niin usko se lujasti, kuin olisi Jumala sen sinulle sanonut. Sillä kukapa tohtisi tätä tehdä, jollei itse Kristus olisi astunut tänne alas, ja minun suuhuni pannut näitä sanoja, ja sanonut, että meidän pitää toinen toisellemme antaman synnit anteeksi? Kuten hän Joh. 20: 22, 23 sanoo: **ottakaat Pyhä Henki! joille te synnit anteeksi annatte, niille ne anteeksi annetaan: ja joille te ne pidätte, niille ne ovat pidetyt.** Ja toisessa paikkaa (Matt. 12 19, 20) sanoo hän: **missä ikänä asiassa kaksi teistä sopivat maan päällä, jota he rukoilevat, sen heidän pitää saaman minun Isältäni, joka on taivaissa; sillä kussa kaksi taikka kolme tulevat minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellänsä.** Nämät sanat sen tekevät ja tunkevat sydämmeen.

38. Jollei yhtään ihmistä maan päällä olisi, joka synnit anteeksi antaisi, vaan jos siellä olisi ainoasti lakeja ja töitä, voi kuinka huutavassa hukassa olisi kurja murheellinen omatunto!

Mutta nyt, kuin hän antaa jokaisen suun täyteen, toisen taitaaksensa sanoa toiselle: sinulle annetaan syntis anteeksi, ole kussa olet; on kultainen vuosi toden totta alkanut. Tähän tulee meidän luottaa ja turvata vastoin syntiä, että saatan veljelleni, joka on ahdistuksessa ja hädässä syntein tähden, sanoa: ole, veljeni, iloinen ja hyvässä turvassa, sinulle ovat syntis annetut anteeksi. Vaikka en taida antaa sinulle Pyhää Henkeä ja uskoa, taidan kuitenkin sen sinulle julistaa; jos sen uskot, niin se on sinulla. Jotka sen ottavat vastaan, ne kiittävät ja ylistävät Jumalaa, niinkuin he tässäkin evankeliumissa tekevät. Tämä nimitetään: **Jumala on ihmisille antanut vallan syntiä anteeksi antaa**, ja tämä on levittää Kristuksen valtakuntaa, virvoittaa ja kohentaa omaatuntoa. Tätä me teemme sanan kautta. Antakoon Jumala, että sen myös niin käsittäisimme.

—  
Lutherin Kirkkopostilla / Painettu Weilin & Göös osakeyhtiön kirjapainossa, Helsingissä 1885 /